

Szükséges szigetelési vastagság számítása (A1 feladat)

Számítsa ki, hogy milyen hőátbocsátási tényezőjű (X) padlásfödém tervezése szükséges ahhoz, hogy az épület fajlagos hőveszteségtényezője pontosan megfeleljen a fajlagos hőveszteségtényező követelményének! (egyszerűsített számítás sugárzási nyereségek számítása nélkül).

Ezt követően számítsa ki, hány cm vastag 0,04 W/mK átlagos (eredő) hővezetési tényezőjű hőszigetelés szükséges a számított hőátbocsátási tényező eléréséhez, ha a többi szerkezeti réteg hővezetési ellenállása összesen 0,30 m²K/W (hőátadási tényezők: 10 és 12 W/m²K). A számított vastagságot kerekítse fel egész cm-re.

Lehűlő felületek (A, m²):

- Homlokzat: 500
- Homlokzati fal (hőszigetetlen): 360
- Homlokzati üvegezett nyílászárók: 140
- Padlásfödém: 250
- Pincefödém (szerkezeten belüli hőszigeteléssel, fűtetlen pincetér felett): 250

Rétegtervi hőátbocsátási tényezők (U, W/m²K):

- Homlokzati fal: 0,40
- Homlokzati üvegezett nyílászárók: 1,50
- Padlásfödém: X
- Pincefödém: 0,50

Hőhidak hossza (m): Homlokzati fal: 400

Fűtött épülettérfogat: V = 1600 m³

Feladat megoldása

Az épület geometriai jellemzőjének számítása

Lehűlő összfelület: $\sum A = 500 + 250 + 250 = 1000 \text{ m}^2$

$\sum A/V = 1000/1600 = 0,625 \text{ m}^2/\text{m}^3$

A fajlagos hőveszteségtényező követelményértéke:

$A/V \leq 0,3$ $q_m = 0,2$ W/m³K

$0,3 \leq A/V \leq 1,3$ $q_m = 0,086 + 0,38 (\sum A/V)$ W/m³K

$A/V \geq 1,3$ $q_m = 0,58$ W/m³K

$q_m = 0,086 + 0,38 \cdot \sum A/V = 0,086 + 0,38 \cdot 0,625 = 0,3235 \text{ W/m}^3\text{K}$

Az épület hőveszteségtényezőjének számítása a sugárzási nyereségek számítása nélkül

$$q = \frac{1}{V} \cdot \left(\sum A \cdot U_R + \sum l \cdot \Psi - \frac{Q_{sd} + Q_{sid}}{72} \right) [W / m^3 K]$$

Mivel egyszerűsített számítás a feladat, az összefüggés így módosul:

$$q = \frac{1}{V} \cdot \sum A \cdot U_R [W / m^3 K]$$

U_R - a hőhidak hatását kifejező korrekciós tényezővel (χ) módosított rétegtervi hőátbocsátási tényező:

$U_R = U (1 + \chi)$

Rétegtervi hőátbocsátási tényezők korrekciója

1 m²-re jutó hőhid hossza a fal esetén: $400 \text{ m} / 500 \text{ m}^2 = 0,8 \text{ m/m}^2$

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet II/2. táblázat

Épülethatároló szerkezetek	A hőhidak hosszának fajlagos mennyisége (fm/m ²)		
	Épülethatároló szerkezet besorolása		
	gyengén hőhid	közepesen hőhid	erősen hőhid
Külső falak	< 0,8	0,8 – 1,0	> 1,0
Lapostetők	< 0,2	0,2 – 0,3	> 0,3
Beépített tetőtereket határoló szerkezetek	< 0,4	0,4 – 0,5	> 0,5

A külső fal besorolása **közepesen hőhid**.

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet II/1. táblázat

Épülethatároló szerkezetek			A hőhidak hatását kifejező korrekciós tényező χ
Külső falak	külső oldali, vagy szerkezeten belüli megszakítatlan hőszigeteléssel	gyengén hőhidas ¹⁾	0,15
		közepesen hőhidas ¹⁾	0,20
		erősen hőhidas ¹⁾	0,30
	egyéb külső falak	gyengén hőhidas ¹⁾	0,25
		közepesen hőhidas ¹⁾	0,30
		erősen hőhidas ¹⁾	0,40
Lapostetők	gyengén hőhidas ²⁾	0,10	
	közepesen hőhidas ²⁾	0,15	
	erősen hőhidas ²⁾	0,20	
Beépített tetőteret határoló szerkezetek	gyengén hőhidas ³⁾	0,10	
	közepesen hőhidas ³⁾	0,15	
	erősen hőhidas ³⁾	0,20	
Padlásfödémek ⁴⁾			0,10
Árkádfödémek ⁴⁾			0,10
Pincefödémek	szerkezeten belüli hőszigeteléssel ⁴⁾	0,20	
	alsó oldali hőszigeteléssel ⁴⁾	0,10	
Fűtött és fűtetlen terek közötti falak, fűtött pincetereket határoló, külső oldalon hőszigetelt falak			0,05

Hőmérsékleti korrekciót kell alkalmazni. Egyszerűsített számítást választunk

a padlásfödémre 0,9

a pincefödémre 0,5

$$U_{Rfal} = 0,4 \cdot (1 + 0,3) = 0,52 \text{ W/m}^2\text{K}$$

$$U_{Rpad} = X \cdot (1 + 0,1)$$

$$U_{Rpi} = 0,5 \cdot (1 + 0,2) = 0,6 \text{ W/m}^2\text{K}$$

A hővesztésgtényező számított értéke

$$q = \sum A \cdot U_R / V = (U_{Rf\grave{a}l} \cdot A_{f\grave{a}l} + U_{Rpad} \cdot A_{pad} \cdot 0,9 + U_{Rpir}^* \cdot A_{pir} \cdot 0,5 + U_{Rnyz} \cdot A_{nyz}) / V$$

$$q = (0,52 \cdot 360 + X \cdot (1 + 0,1) \cdot 250 \cdot 0,9 + 0,6 \cdot 250 \cdot 0,5 + 1,50 \cdot 140) / 1600$$

$$q = (187,2 + X \cdot 247,5 + 75 + 210) / 1600 = 0,3235 \text{ W/m}^3\text{K}$$

A padlásfödém hőátbocsátási tényezője: $X = 0,1834 \text{ W/m}^2\text{K}$

Szükséges szigetelési vastagság számítása

$$U = \frac{1}{\frac{1}{\alpha_a} + \sum \frac{d}{\lambda} + \frac{1}{\alpha_i}} = \frac{1}{R_e}$$

$$R_e = \frac{1}{U} = \frac{1}{\alpha_a} + \sum \frac{d}{\lambda} + \frac{1}{\alpha_i}$$

$$\frac{1}{0,1834} = \frac{1}{12} + 0,3 + \frac{d}{0,04} + \frac{1}{10}$$

$$d = 0,1987 \text{ m} \cong 20 \text{ cm}$$

HMV primer energiaigény számítása (B1 feladat)

Határozza meg egyszerűsített számítással az adott $A_N=105 \text{ m}^2$ alapterületű lakóépület (családi ház) folyamatos melegvízellátása primer energia igényét, a végeredménynél számológépéből kiadódó 4 tizedes jegy pontossággal!

A HMV ellátás jellemzői:

- 50 %-ban az áramszolgáltatótól nyert villamos árammal üzemelő hőszivattyúval (a távozó levegő felhasználásával), külön villamos segédenergia beszámítás nélkül
- 50 %-ban villamos segédenergia nélküli napkollektoros hőenergia felhasználással
- cirkulációval, elosztással, a fűtött téren belül
- indirekt tárolóval a fűtött téren belül
- a villamos fogyasztások 2/3-része csúcsidőben, 1/3 része csúcsidőn kívül történik, ez a primer-energia átalakítási tényező meghatározásához figyelembe veendő!
- a tárolási veszteséget, valamint az elosztási és cirkulációs vezeték fajlagos energia igényét a HMV teljes nettó hőenergia igényére számítjuk!

Feladat megoldása

A HMV rendszer fajlagos energiaigénye

$$E_{HMV} = q_{HMV} \cdot \left(1 + \frac{q_{HMV,v}}{100} + \frac{q_{HMV,t}}{100} \right) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_{HMV}) + (E_C + E_K) e_v$$

Tervezési adatok

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet IV.1. táblázat

Az épület rendeltetése	Légcsere-szám fűtési idényben [1/h]			Használati melegvíz nettó hőenergia igénye [kWh/m ² a]	Világítás energia igénye [kWh/m ² a]	Világítási energia igény korrekciós szorzó $\psi^4)$	Szakaszos üzem korrekciós szorzó $\sigma^5)$	Belső hőnyereség átlagos értéke [W/m ²]
	1)	2)	3)					
Lakóépületek ⁶⁾	0,5			30	(8) ⁹⁾	-	0,9	5
Irodaépületek ⁷⁾	2	0,3	0,8	9	22	0,7	0,8	7
Oktatási épületek ⁸⁾	2,5	0,3	0,9	7	12	0,6	0,8	9

Hőszivattyú teljesítménytényezője

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VII.2. táblázat

Hőforrás		Teljesítménytényező $C_K [-]$
Elektromos fűtőpatron		1,00
Átfolyós vízmelegítő, tároló		1,00
Hőszivattyú HMV készítésre	Távozó levegő	0,26
	Távozó levegő/Friss levegő hővisszanyerő $\eta_r=0,6$	0,29
	Távozó levegő/Friss levegő hővisszanyerő $\eta_r=0,8$	0,31
	Pince levegő	0,33

Hőszivattyú segédenergia igénye a kiírás értelmében $E_K=0 \text{ kWh/m}^2\text{a}$

Napkollektor teljesítménytényezője érdektelen, a megújuló energia miatt 0 szorzóval szorozzuk. Legyen $C_K=1$

Napkollektor segédenergia igénye a kiírás értelmében $E_K=0 \text{ kWh/m}^2\text{a}$

Az elosztás fajlagos vesztesége, a cirkuláció segédenergia igénye

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VII.6. táblázat

Alap- terület A_N [m ²]	Az elosztás hővesztesége a nettó melegvíz készítési hőigény százalékában			
	Cirkulációval		Cirkuláció nélkül	
	Elosztás a fűtött téren kívül	Elosztás a fűtött téren belül	Elosztás a fűtött téren kívül	Elosztás a fűtött téren belül
	%	%	%	%
100	28	24	13	10
150	22	19		
200	19	17		
300	17	15		
500	14	13		
750	13	12		
>750	13	12		

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VII.7. táblázat

A_N [m ²]	Fajlagos segédenergia igény [kWh/m ² a]
100	1,14
150	0,82
200	0,66
300	0,49
500	0,34
750	0,27
1000	0,22
1500	0,18
2500	0,14
5000	0,11
>5000	0,10

A hőtárolás fajlagos vesztesége

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VII.4. táblázat

Alap- terü- let A_N [m ²]	A tárolás hővesztesége a nettó melegvízkészítési hőigény százalékában			
	A tároló a fűtött légtéren belül			
	Indirekt fűtésű tároló	Csúcson kívüli árammal működő elektromos bojler	Nappali árammalműködő elektromos bojler	Gázüzemű bojler
	%	%	%	%
100	24	20	13	78
150	17	16	10	66
200	14	14	8	58
300	10	12	7	51
500	7	8	6	43
>500	5	6	5	35

A primer energia átalakítási tényezők

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet V.1. táblázat

Energia	e
elektromos áram	2,50
csúcson kívüli elektromos áram	1,80
földgáz	1,00
tüzelőolaj	1,00
szén	1,00
megújuló: tűzifa, biomassza, biomasszából közvetve vagy közvetlenül előállított energia, a biogázok energiája, fapellet, agripellet	0,60
megújuló: nap-, szél-, hullám energia, vízenergia, a geotermikus, hidrotermikus, légtermikus energia	0,00

A HMV rendszer fajlagos energiaigénye

$$E_{HMV} = q_{HMV} \cdot \left(1 + \frac{q_{HMV,v}}{100} + \frac{q_{HMV,t}}{100} \right) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_{HMV}) + (E_C + E_K) e_v$$

$$E_{HMV} = 30 \cdot \left(1 + \frac{24}{100} + \frac{24}{100} \right) \cdot \left(0,26 \cdot 0,5 \cdot \left(\frac{2}{3} \cdot 2,5 + \frac{1}{3} \cdot 1,8 \right) + 1 \cdot 0,5 \cdot 0 \right) + (1,14 + 0) \cdot 2,5$$

$$E_{HMV} = 15,93 \text{ kWh} / a$$

Fűtés primer energiaigény számítása (B2 feladat)

Egy lakóépületben 4 db 140 m²-es lakás hőellátását a fűtetlen alagsorban elhelyezett széntüzelésű 90/70 °C hőlépcsőjű központi fűtéses kazán biztosítja. Az állandó hőmérsékletű fűtési rendszerben központi szabályozó van beépítve. A keringtetést állandó fordulátú szivattyú biztosítja. Az épület fajlagos nettó fűtési energiaigénye: $q_F = 150 \text{ kWh/m}^2\text{a}$. A rendszerben nincs hőtároló.

Állapítsa meg, hogy

- széntüzeléses
- fatüzelésű, szabályozott
- pellet tüzelésű, ventilátorral, elektromos gyújtással ellátott

központi fűtéses kazán esetében lesz-e kedvezőbb a fajlagos fűtési primer energiaigény.

Feladat megoldása

A fűtési rendszer fajlagos energiaigénye

$$E_F = (q_f + q_{f,h} + q_{f,v} + q_{f,t}) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_f) + (E_{FSz} + E_{FT} + q_{k,v}) e_v$$

A hőtermelők adatai

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.5. táblázat

Szilárdtüzelésű kazán	Fatüzelésű kazán	Pellettüzelésű kazán	Faelgázosító kazán
1,85	1,75	1,49	1,2

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.6. táblázat

Alapterületig $A_N [\text{m}^2]$	Szilárdtüzelésű kazán (szabályozó nélkül)	Fatüzelésű kazán (szabályozóval)	Pellet-tüzelésű kazán (Ventilátorral/elektromos gyújtással)
100	0	0,19	1,96
150	0	0,13	1,84
200	0	0,10	1,78
300	0	0,07	1,71
500	0	0,04	1,65

Az elosztás fajlagos vesztesége

A rendszer által kiszolgált alapterület: $4 \cdot 140 = 560 \text{ m}^2$

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.7. táblázat

Alapterület $A_N [\text{m}^2]$	A hőelosztás veszteségei $q_{f,v} [\text{kWh/m}^2\text{a}]$ Vízszintes elosztóvezetékek a fűtött téren kívül			
	90/70°C	70/55°C	55/45°C	35/28°C
100	13,8	10,3	7,8	4,0
150	10,3	7,7	5,8	2,9
200	8,5	6,3	4,8	2,3
300	6,8	5,0	3,7	1,8
500	5,4	3,9	2,9	1,3
>500	4,6	3,4	2,5	1,1

A keringtetés fajlagos vesztesége

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.9. táblázat

Alap- terület A_N [m ²]	Fordulatszám szabályozású szivattyú				Állandó fordulatu szivattyú			
	Szabad fűtőfelületek			Beágyazott fűtőfelületek	Szabad fűtőfelületek			Beágyazott fűtőfelületek
	20 K 90/70 °C	15 K 70/55 °C	10 K 55/45 °C	7 K	20 K 90/70 °C	15 K 70/55 °C	10 K 55/45 °C	7 K
100	1,69	1,85	1,98	3,52	2,02	2,22	2,38	4,22
150	1,12	1,24	1,35	2,40	1,42	1,56	1,71	3,03
200	0,86	0,95	1,06	1,88	1,11	1,24	1,38	2,44
300	0,61	0,68	0,78	1,39	0,81	0,91	1,04	1,85
500	0,42	0,48	0,57	1,01	0,57	0,65	0,78	1,38
750	0,33	0,38	0,47	0,83	0,45	0,52	0,64	1,14
1000	0,28	0,33	0,42	0,74	0,39	0,46	0,58	1,02
1500	0,23	0,28	0,37	0,65	0,33	0,39	0,51	0,90
2500	0,20	0,24	0,33	0,58	0,28	0,34	0,46	0,81
5000	0,17	0,22	0,30	0,53	0,24	0,30	0,42	0,74
10000	0,16	0,20	0,28	0,50	0,22	0,28	0,40	0,70

A szabályozás pontatlansága miatti veszteség

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.10. táblázat

Rendszer	Szabályozás	$q_{f,h}$ [kWh/m ² a]	Megjegyzések
Vízfűtés Kétsőves radiátoros és beágyazott fűtések	Szabályozás nélkül	15,0	
	Épület vagy rendeltetési egység egy központi szabályozóval (pl. szobatermosztáttal)	9,6	
	Termosztatikus szelepek és más arányos szabályozók 2 K arányossági sávval	3,3	
	1 K arányossági sávval	1,1	
	Elektronikus szabályozó	0,7	Idő- és hőmérséklet szabályozás PI - vagy hasonló tulajdonsággal
	Elektronikus szabályozó optimalizálási funkcióval	0,4	Pl. ablaknyitás, jelenlét érzékelés funkciókkal kibővítve
Egysőves fűtések	Épület vagy rendeltetési egység 1 központi szabályozóval (pl. szobatermosztáttal)	9,6	Pl. lakásonkénti vízszintes egysőves rendszer
	Időjárásfüggő központi szabályozás helyiségenkénti szabályozás nélkül	5,5	Pl. panelépületek átfolyós vagy átkötőszakaszos rendszere
	Termosztatikus szelepekkel	3,3	

A hőtárolás fajlagos vesztesége és a primer energia átalakítási tényezők

Hőtároló nincs, ezért annak fajlagos energiaigénye $q_{f,t}=0 \text{ kWh/m}^2\text{a}$, és segédenergia igénye $E_{FT}=0 \text{ kWh/m}^2\text{a}$.

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet V.1. táblázat

Energia	e
elektromos áram	2,50
csúcson kívüli elektromos áram	1,80
földgáz	1,00
tüzelőolaj	1,00
szén	1,00
megújuló: tűzifa, biomassa, biomasszából közvetve vagy közvetlenül előállított energia, a biogázok energiája, fapellet, agripellet	0,60
megújuló: nap-, szél-, hullám energia, vízenergia, a geotermikus, hidrotermikus, légtermikus energia	0,00

A fűtési rendszer fajlagos energiaigénye

$$E_F = (q_f + q_{f,h} + q_{f,v} + q_{f,t}) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_f) + (E_{FSz} + E_{FT} + q_{k,v})e_v$$

Széntüzeléses kazánnal

$$E_F = (150+9,6+4,6+0) \cdot (1,85 \cdot 1 \cdot 1) + (0,57+0+0) \cdot 2,5 = 305,2 \text{ kWh/m}^2\text{a}$$

Fatüzelésű, szabályozott kazánnal

$$E_F = (150+9,6+4,6+0) \cdot (1,75 \cdot 1 \cdot 0,6) + (0,57+0+0,04) \cdot 2,5 = 173,9 \text{ kWh/m}^2\text{a}$$

Pellet tüzelésű, ventilátorral, elektromos gyújtással ellátott kazánnal

$$E_F = (150+9,6+4,6+0) \cdot (1,49 \cdot 1 \cdot 0,6) + (0,57+0+1,65) \cdot 2,5 = 152,3 \text{ kWh/m}^2\text{a}$$

A pellet tüzelésű, ventilátorral, elektromos gyújtással ellátott kazánnal lesz a legalacsonyabb a fajlagos primer energiaigény.

Légtechnikai rendszer fajlagos energiaigénye (C1 feladat)

Számítsa ki az alábbi adatokkal rendelkező épületnél a légtechnikai rendszer fajlagos energiaigényét.

Alapadatok:

Egy 2400 m³ fűtött térfogatú, 800 m² fűtött alapterületű irodaépület szellőző rendszere használati időben n=2 1/h légcsereszámmal üzemel. A befűvő rendszer áramlási ellenállása 450 Pa, az elszívó rendszeré 250 Pa. A befűvő légcsatorna 25 m hosszúságú, NA 600 mm méretű szakasza a fűtetlen padláson halad keresztül, a padlástér átlaghőmérséklete télen +4 °C. A légcsatorna 20 mm hőszigeteléssel rendelkezik. A szellőzőrendszer működési ideje fűtési időben Z_{LT}=1833 óra, a teljes évben Z_{a,LT}=3650 óra. A befűjt levegő hőmérséklete 24 °C, központilag szabályozva, az épület átlagos belső hőmérséklet 20 °C. A szellőző rendszer η_r=0,6 hatásfokú hővisszanyerővel rendelkezik. A kalorifer fűtővizét az épület alatti fűtetlen alagsorban elhelyezett hagyományos kazán állítja elő földgáz energiahordozóból. Ugyanez a kazán szolgálja ki a fűtési rendszert, ezért nem kell ismételt a segédenergia felhasználással számolni.

Feladat megoldása

Számítási összefüggés

$$E_{LT} = \{ [Q_{LT,n} \cdot (1 + f_{LT,sz}) + Q_{LT,v}] \cdot C_k \cdot e_{LT} + (E_{VENT} + E_{LT,s}) \cdot e_v \} \cdot \frac{1}{A_N}$$

Légtechnika nettó energiaigénye

$$Q_{LT,n} = 0,35 \cdot V \cdot n_{LT} \cdot (1 - \eta_r) \cdot Z_{LT} \cdot (\bar{t}_{bef} - 4) \quad [kWh/a]$$

$$Q_{LT,n} = 0,35 \cdot 2400 \cdot 2 \cdot (1 - 0,6) \cdot 1,833 \cdot (24 - 4) = 24636 \quad [kWh/a]$$

Ventilátor villamos energiaigénye

$$E_{VENT} = \frac{V_{LT} \cdot \Delta p_{LT}}{3600 \cdot \eta_{vent}} \cdot Z_{a,LT} \quad [kWh/a]$$

A rendszer térfogatárama:

$$V_{LT} = V \cdot n_{LT} = 2400 \cdot 2 = 4800 \quad [m^3/h]$$

Ventilátorok összhatásfoka:

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VIII.1. táblázat

	Ventilátor térfogatárama $V_{LT} [m^3/h]$	Ventilátor összhatásfoka $\eta_{vent} [-]$
Nagy ventilátorok	$10.000 \leq V_{LT}$	0,70
Közepes ventilátorok	$1.000 \leq V_{LT} < 10.000$	0,55
Kis ventilátorok	$V_{LT} < 1.000$	0,40

$$E_{VENT} = \frac{4800 \cdot (450 + 250)}{3600 \cdot 0,55} \cdot 3,65 = 6193,9 [kWh/a]$$

Légcsatorna hőleadása

A légcsatorna keresztmetszete:

$$A = \frac{D^2 \cdot \pi}{4} = \frac{\left(\frac{600}{1000}\right)^2 \cdot \pi}{4} = 0,283 \quad [m^2]$$

Az áramlási sebesség:

$$v = \frac{\dot{V}}{A} = \frac{\left(\frac{4800}{3600}\right)}{0.283} = 4.7 \quad [m/s]$$

Egységnyi hosszra vonatkoztatott hőátbocsátási tényező:

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VIII.3. táblázat

Cső átmérő d [mm]	Szigetelés nélkül			20 mm hőszigetelés			50 mm hőszigetelés		
	Áramlási sebesség w_{lev} [m/s]								
	2	4	6	2	4	6	2	4	6
100	1,39	1,83	2,08	0,53	0,57	0,59	0,32	0,33	0,34
150	1,95	2,57	2,93	0,73	0,80	0,83	0,43	0,45	0,46
200	2,48	3,28	3,74	0,94	1,03	1,06	0,53	0,56	0,57
300	3,49	4,63	5,29	1,33	1,47	1,52	0,75	0,79	0,80
500	5,49	7,27	8,30	2,13	2,34	2,43	1,17	1,23	1,25
800	8,30	11,0	12,5	3,29	3,63	3,78	1,79	1,88	1,92
1000	10,1	13,4	15,3	4,05	4,48	4,66	2,20	2,32	2,37
1250	12,2	16,2	18,5	4,99	5,52	5,76	2,71	2,86	2,92
1600	15,2	20,1	23,0	6,29	6,97	7,28	3,42	3,61	3,69

Légcsatorna veszteségtényezője $f_v=1$. (fűtetlen téren halad keresztül)

$$U_{k\ddot{o}r} = (0,65 \cdot 2,34 + 0,35 \cdot 2,43) \cdot \frac{2}{3} + (0,65 \cdot 3,63 + 0,35 \cdot 3,78) \cdot \frac{1}{3} = 2,81 \quad [W/mK]$$

$$Q_{LT,v} = U_{k\ddot{o}r} \cdot l_v \cdot (t_{l,k\ddot{o}z} - t_{i,\ddot{a}tl}) \cdot f_v \cdot Z_{LT}$$

$$Q_{LT,v} = 2,81 \cdot 25 \cdot (24 - 4) \cdot 1 \cdot 1,833$$

$$Q_{LT,v} = 2575 \quad [kWh/a]$$

A szabályozás pontatlansága miatti veszteség

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VIII.2. táblázat

Rendszer	Hőmérséklet szabályozás módja	$f_{LT,sz}$ %	Megjegyzés
20 °C feletti befűvási hőmérséklet esetén	Helyiségenkénti szabályozás	5	Érvényes az egyes helyi (helyiségenkénti) és a központi kialakításokra, függetlenül a levegő melegítés módjától.
	Központi előszabályozással, helyiségenkénti szabályozás nélkül	10	
	Központi és helyiségenkénti szabályozás nélkül	30	
20 °C alatti befűvási hőmérséklet esetén		0	Pl.: hővisszanyerős rendszer utófűtő nélkül

Kazán teljesítménytényezője

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.1. táblázat

Alapterület A_N [m ²]	Teljesítménytényezők C_k [-]			Segédenergia $q_{k,v}$ [kWh/m ² a]
	Állandó hőmérsékletű kazán	Alacsony hőmérsékletű kazán	Kondenzációs kazán	
100	1,38	1,14	1,05	0,79
150	1,33	1,13	1,05	0,66
200	1,30	1,12	1,04	0,58
300	1,27	1,12	1,04	0,48
500	1,23	1,11	1,03	0,38
750	1,21	1,10	1,03	0,31
1000	1,20	1,10	1,02	0,27
1500	1,18	1,09	1,02	0,23
2500	1,16	1,09	1,02	0,18
5000	1,14	1,08	1,01	0,13
10000	1,13	1,08	1,01	0,09

A primer energia átalakítási tényezők

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet V.1. táblázat

Energia	e
elektromos áram	2,50
csúcson kívüli elektromos áram	1,80
földgáz	1,00
tüzelőolaj	1,00
szén	1,00
megújuló: tűzifa, biomassa, biomasszából közvetve vagy közvetlenül előállított energia, a biogázok energiája, fapellet, agripellet	0,60
megújuló: nap-, szél-, hullám energia, vízenergia, a geotermikus, hidrotermikus, légtermikus energia	0,00

Légtechnika primer energiaigénye

$$E_{LT} = \left\{ \left[Q_{LT,n} \cdot (1 + f_{LT,sz}) + Q_{LT,v} \right] \cdot C_k \cdot e_{LT} + (E_{VENT} + E_{LT,s}) \cdot e_v \right\} \cdot \frac{1}{A_N}$$

$$E_{LT} = \left\{ \left[24636 \cdot \left(1 + \frac{10}{100} \right) + 2575 \right] \cdot 1,21 \cdot 1 + (6193,9 + 0) \cdot 2,5 \right\} \cdot \frac{1}{800}$$

$$E_{LT} = 64,24 \quad [kWh / m^2 a]$$

Fűtési rendszer fajlagos energiaigénye (C2 feladat)

Számítsa ki az alábbi adatokkal rendelkező épületnél a fűtési rendszer fajlagos energiaigényét.

Alapadatok:

Egy 466 m² összterületű társasház kétféle típusú lakásból áll. Az egyik lakás típusból 2 db 65 m² alapterületű lakás van az épületben, ezekben a lakásokban szabályozó termosztáttal ellátott parapet konvektorok üzemelnek.

A másik lakás típusból 4 db 84 m² alapterületű lakás van az épületben, ezekben a fűtési rendszer közös, a fűtetlen pincében elhelyezett állandó hőmérsékletű kazánról üzemel. A kétsöves fűtési rendszer 70/55 °C hőfoklépcsőjű, állandó fordulató szivattyúval üzemel, a rendszer központi időjárásfüggő szabályozással rendelkezik. Az alapvezetékek a fűtetlen pincetérben vannak kiépítve.

A nettó fűtési energiaigény valamennyi lakásnál az átlagos 130 kWh/m²a értékkel veendő figyelembe.

(A táblázati értékek megválasztásánál nem kell interpolálni, használja a közelebbi értéket!)

Feladat megoldása

Számítási összefüggés

$$E_F = (q_f + q_{f,h} + q_{f,v} + q_{f,t}) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_f) + (E_{FSz} + E_{FT} + q_{k,v}) e_v$$

Mivel az épületben 2 különböző rendszer van, ezért kétszer kell alkalmazni az összefüggést.

1. Lakástípus fűtési rendszere

Gázkonvektor teljesítménytényezője

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.12. táblázat

Hőforrás / Fűtőközeg	Teljesítménytényező C_k [-]
Elektromos hőszugárzó	1,0
Elektromos hőtárolós kályha	1,0
Cserépkályha	1,60
Kandalló	1,80
Egyedi fűtés kályhával	1,90
Hőmérséklet szabályozó nélküli, vagy csak folyamatos hőmérséklet szabályozásra képes gázkonvektorok (A készülék nem képes a csökkentett gázterhelés állapotából a főgőg kikapcsolt állapotába kapcsolni.)	1,40
Kombinált hőmérséklet szabályozással ellátott, hagyományos gázkonvektor (A készülék képes a csökkentett gázterhelés állapotából a főgőg kikapcsolt állapotába kapcsolni.)	1,32
Kombinált hőmérséklet szabályozóval ellátott és szakaszos gázkevegő arányszabályozást megvalósító nyílt égésterű, gravitációs kéménybe kötött gázkonvektorok, amelyek csökkentett terhelésen mért hatásfoka legalább 89%.	1,12
Kombinált hőmérséklet szabályozóval ellátott és szakaszos gázkevegő arányszabályozást megvalósító külsőfali gázkonvektorok, amelyek csökkentett terhelésen mért hatásfoka legalább 93%.	1,07

Szabályozás pontatlansága miatti veszteség

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.13. táblázat

Rendszer		Szabályozás	$q_{f,h}$ [kWh/m ² /a]
Egyedi fűtések	Gázkonvektor	Szabályozó termosztáttal	5,5
		Szabályozás nélkül	
	Egyedi kályha	Szabályozás nélkül	15,0
	Kandalló	Szabályozás nélkül	10,0
Elektromos fűtések	Hősugárzó	Szabályozás nélkül	5,5
		Szabályozó termosztáttal	0,7
	Hőtárolós kályha	Szabályozó termosztáttal	4,4

Nem kell vezeték és tároló hőveszteséggel számolni. Valamennyi elektromos segédenergia igény 0 kWh/m²a.

A primer energia átalakítási tényezők

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet V.1. táblázat

Energia	e
elektromos áram	2,50
csúcson kívüli elektromos áram	1,80
földgáz	1,00
tüzelőolaj	1,00
szén	1,00
megújuló: tűzifa, biomassza, biomasszából közvetve vagy közvetlenül előállított energia, a biogázok energiája, fapellet, agripellet	0,60
megújuló: nap-, szél-, hullám energia, vízenergia, a geotermikus, hidrotermikus, légtermikus energia	0,00

Fűtési rendszer fajlagos energiaigénye

$$E_F = (q_f + q_{f,h} + q_{f,v} + q_{f,t}) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_f) + (E_{FSz} + E_{FT} + q_{k,v}) e_v$$

$$E_F = (130 + 5,5 + 0 + 0) \cdot (1,40 \cdot 1 \cdot 1) + (0 + 0 + 0) \cdot 2,5$$

$$E_F = 189,7 \text{ kWh/m}^2\text{a}$$

2. lakástípus fűtési rendszere

A fűtési rendszer összterülete: 4 lakás x 84 m²/lakás = 336 m²

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.1. táblázat

Alapterület A_N [m ²]	Teljesítménytényezők C_k [-]			Segédenergia $q_{k,v}$ [kWh/m ² a]
	Állandó hőmérsékletű kazán	Alacsony hőmérsékletű kazán	Kondenzációs kazán	
100	1,38	1,14	1,05	0,79
150	1,33	1,13	1,05	0,66
200	1,30	1,12	1,04	0,58
300	1,27	1,12	1,04	0,48
500	1,23	1,11	1,03	0,38
750	1,21	1,10	1,03	0,31
1000	1,20	1,10	1,02	0,27
1500	1,18	1,09	1,02	0,23
2500	1,16	1,09	1,02	0,18
5000	1,14	1,08	1,01	0,13
10000	1,13	1,08	1,01	0,09

Az elosztás fajlagos vesztesége

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.7. táblázat

Alapterület A_N [m ²]	A hőelosztás veszteségei $q_{f,v}$ [kWh/m ² a] Vízszintes elosztóvezetékek a fűtött téren kívül			
	90/70°C	70/55°C	55/45°C	35/28°C
100	13,8	10,3	7,8	4,0
150	10,3	7,7	5,8	2,9
200	8,5	6,3	4,8	2,3
300	6,8	5,0	3,7	1,8
500	5,4	3,9	2,9	1,3
>500	4,6	3,4	2,5	1,1

A keringtetés fajlagos vesztesége

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.9. táblázat

Alap- terület A_N [m ²]	Fordulatszám szabályozású szivattyú				Állandó fordulatu szivattyú			
	Szabad fűtőfelületek			Beágyazott fűtőfelületek	Szabad fűtőfelületek			Beágyazott fűtőfelületek
	20 K 90/70 °C	15 K 70/55 °C	10 K 55/45 °C		20 K 90/70 °C	15 K 70/55 °C	10 K 55/45 °C	
100	1,69	1,85	1,98	3,52	2,02	2,22	2,38	4,22
150	1,12	1,24	1,35	2,40	1,42	1,56	1,71	3,03
200	0,86	0,95	1,06	1,88	1,11	1,24	1,38	2,44
300	0,61	0,68	0,78	1,39	0,81	0,91	1,04	1,85
500	0,42	0,48	0,57	1,01	0,57	0,65	0,78	1,38
750	0,33	0,38	0,47	0,83	0,45	0,52	0,64	1,14
1000	0,28	0,33	0,42	0,74	0,39	0,46	0,58	1,02
1500	0,23	0,28	0,37	0,65	0,33	0,39	0,51	0,90
2500	0,20	0,24	0,33	0,58	0,28	0,34	0,46	0,81
5000	0,17	0,22	0,30	0,53	0,24	0,30	0,42	0,74
10000	0,16	0,20	0,28	0,50	0,22	0,28	0,40	0,70

A szabályozás pontatlansága miatti veszteség

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet VI.10. táblázat

Rendszer	Szabályozás	$q_{f,h}$ [kWh/m ² a]	Megjegyzések
Vízfűtés Kétsőves radiátoros és beágyazott fűtések	Szabályozás nélkül	15,0	
	Épület vagy rendeltetési egység egy központi szabályozóval (pl. szobatermosztáttal)	9,6	
	Termosztatikus szelepek és más arányos szabályozók 2 K arányossági sávval	3,3	
	1 K arányossági sávval	1,1	
	Elektronikus szabályozó	0,7	Idő- és hőmérséklet szabályozás PI - vagy hasonló tulajdonsággal
	Elektronikus szabályozó optimalizálási funkcióval	0,4	Pl. ablaknyitás, jelenlét érzékelés funkciókkal kibővítve
Egysőves fűtések	Épület vagy rendeltetési egység 1 központi szabályozóval (pl. szobatermosztáttal)	9,6	Pl. lakásonkénti vízszintes egysőves rendszer
	Időjárásfüggő központi szabályozás helyiségenkénti szabályozás nélkül	5,5	Pl. panelépületek átfolyós vagy átkötőszakaszos rendszere
	Termosztatikus szelepekkel	3,3	

A hőtárolás fajlagos vesztesége és a primer energia átalakítási tényezők

Hőtároló nincs, ezért annak fajlagos energiaigénye $q_{f,t}=0 \text{ kWh/m}^2\text{a}$, és segédenergia igénye $E_{FT}=0 \text{ kWh/m}^2\text{a}$.

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet V.1. táblázat

Energia	e
elektromos áram	2,50
csúcson kívüli elektromos áram	1,80
földgáz	1,00
tüzelőolaj	1,00
szén	1,00
megújuló: tűzifa, biomassa, biomasszából közvetve vagy közvetlenül előállított energia, a biogázok energiája, fapellet, agripellet	0,60
megújuló: nap-, szél-, hullám energia, vízenergia, a geotermikus, hidrotermikus, légtermikus energia	0,00

A fűtési rendszer fajlagos energiaigénye

$$E_F = (q_f + q_{f,h} + q_{f,v} + q_{f,t}) \cdot \sum (C_k \cdot \alpha_k \cdot e_f) + (E_{FSz} + E_{FT} + q_{k,v})e_v$$

$$E_F = (130 + 9,6 + 5,0 + 0) \cdot (1,27 \cdot 1 \cdot 1) + (0,91 + 0 + 0,48) \cdot 2,5$$

$$E_F = 187,1 \text{ kWh/m}^2\text{a}$$

A kétféle lakás átlagos fűtési fogyasztása

A kétféle rendszer fogyasztását területarányosan kell átlagolni.

$$E_F = \frac{n_1 \cdot A_1 \cdot E_{F1} + n_2 \cdot A_2 \cdot E_{F2}}{n_1 \cdot A_1 + n_2 \cdot A_2}$$

$$E_F = \frac{2 \cdot 65 \cdot 189,7 + 4 \cdot 84 \cdot 187,1}{2 \cdot 65 + 4 \cdot 84}$$

$$E_F = 187,8 \text{ kWh/m}^2\text{a}$$

Külső fal hőszigetelésének gazdaságossági számítása (D1 feladat)

Adott egy egyszintes alápincézetlen lakóépület ($A_N = 65 \text{ m}^2$; $V = 174 \text{ m}^3$), melynél a vonalmenti hőátbocsátás veszteségtényezője: $33,3 \text{ W/K}$

padlásfödém veszteségtényezője: $A_{\text{padlás}} \cdot U_{\text{Rpadlás}} = 20,6 \text{ W/K}$

nyílászárók veszteségtényezője: $A_{\text{nyz}} \cdot U_{\text{Rnyz}} = 18,9 \text{ W/K}$

nyílászárók üvegfelületei: $A_{\text{ÜÉ}} = 2,4 \text{ m}^2$; $A_{\text{ÜD}} = 6,4 \text{ m}^2$; $A_{\text{ÜK}} = 0,8 \text{ m}^2$; $A_{\text{ÜNY}} = 3,2 \text{ m}^2$

a tömör, szigetetlen közepesen hőhidas falfelület adatai: $A = 81 \text{ m}^2$,

belső és külső vakolat: $d = 1,5 \text{ cm}$; $\lambda = 0,87 \text{ W/mK}$;

tégla: $d = 30 \text{ cm}$, $\lambda = 0,72 \text{ W/mK}$

$\alpha_e = 24$ és $\alpha_i = 8$ értékkel számoljunk, $\varepsilon = 0,75$, $g = 0,65$

1. Milyen mértékű lesz a fajlagos hőveszteségtényező változása, ha a tömör falfelületre 15 cm -es szigetelést teszünk? A szigetelőanyag adatai: $d = 15 \text{ cm}$; $\lambda = 0,04 \text{ W/mK}$
2. ha feltételezzük, hogy az egyszerűsített számítási módszerrel meghatározott nettó fűtési energiaigény megegyezik a tényleges gázfogyasztással, akkor a szigetelt fal milyen gázfelhasználás-csökkenést eredményez?

Feladat megoldása

A falszerkezet hőátbocsátási, eredeti és szigetelt állapotban

$$U_{\text{fal}} = \frac{1}{\frac{1}{\alpha_a} + \sum \frac{d}{\lambda} + \frac{1}{\alpha_i}}$$

$$U_{\text{fal}} = \frac{1}{\frac{1}{24} + \frac{0,015}{0,87} + \frac{0,3}{0,72} + \frac{0,015}{0,87} + \frac{1}{8}} = 1,619 \text{ W/m}^2\text{K}$$

$$U_{\text{fal,sz}} = \frac{1}{\frac{1}{24} + \frac{0,015}{0,87} + \frac{0,15}{0,04} + \frac{0,3}{0,72} + \frac{0,015}{0,87} + \frac{1}{8}} = 0,229 \text{ W/m}^2\text{K}$$

A sugárzási energiahozam

$$Q_{\text{sd}} = \varepsilon \cdot \sum A_{\text{ü}} \cdot Q_{\text{TOT}} \cdot g$$

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet I.3. táblázat

A számítás célja	Tájolás		
	É	D	K - N
Sugárzási energiahozam a fűtési idényre fajlagos hőveszteségtényező számításához Q_{TOT} [$\text{kWh/m}^2\text{a}$]	100	400	200
Átlagintenzitás egyensúlyi hőmérsékletkülönbség számításához I [W/m^2]	27	96	50
Átlagintenzitás nyári túlmelegedés kockázatának számításához I [W/m^2]	85	150	150

$$Q_{\text{sd}} = 0,75 \cdot (2,4 \cdot 100 + 6,4 \cdot 400 + 0,8 \cdot 200 + 3,2 \cdot 200) \cdot 0,65 = 1755 \text{ kWh/a}$$

Az épületben nincsen üvegház, Trombe-fal stb. ezért $Q_{\text{sid}} = 0 \text{ W/K}$.

Rétegtervi hőátbocsátási tényezők korrekciója

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 2. melléklet II/1. táblázat

Épülethatároló szerkezetek			A hőhidak hatását kifejező korrekciós tényező χ
Külső falak	külső oldali, vagy szerkezeten belüli megszakítatlan hőszigeteléssel	gyengén hőhidas ¹⁾	0,15
		közepesen hőhidas ¹⁾	0,20
		erősen hőhidas ¹⁾	0,30
	egyéb külső falak	gyengén hőhidas ¹⁾	0,25
		közepesen hőhidas ¹⁾	0,30
		erősen hőhidas ¹⁾	0,40
Lapostetők	gyengén hőhidas ²⁾	0,10	
	közepesen hőhidas ²⁾	0,15	
	erősen hőhidas ²⁾	0,20	
Beépített tetőteret határoló szerkezetek	gyengén hőhidas ³⁾	0,10	
	közepesen hőhidas ³⁾	0,15	
	erősen hőhidas ³⁾	0,20	
Padlásfödémek ⁴⁾			0,10
Árkádfödémek ⁴⁾			0,10
Pincefödémek	szerkezeten belüli hőszigeteléssel ⁴⁾	0,20	
	alsó oldali hőszigeteléssel ⁴⁾	0,10	
Fűtött és fűtetlen terek közötti falak, fűtött pincetereket határoló, külső oldalon hőszigetelt falak			0,05

A fajlagos hővesztéstényező számítása mindkét esetre

$$q = \frac{1}{V} \cdot \left(\sum A \cdot U + \sum l \cdot \Psi - \frac{Q_{sd} + Q_{sid}}{72} \right) [W / m^3 K]$$

$$q = \frac{1}{174} \cdot \left(20,6 + 18,9 + 81 \cdot 1,619 \cdot 1,3 + 33,3 - \frac{1755}{72} \right) = 1,258 [W / m^3 K]$$

$$q_{szig} = \frac{1}{174} \cdot \left(20,6 + 18,9 + 81 \cdot 0,229 \cdot 1,2 + 33,3 - \frac{1755}{72} \right) = 0,406 [W / m^3 K]$$

A fajlagos hővesztéstényező az eredeti érték $0,406/1,258 \cdot 100 = 32,3$ %-ára csökkent.

Tervezési adatok

7/2006. (V. 24.) TNM rendelet 3. melléklet IV.1. táblázat

Az épület rendeltetése	Légcsere-szám fűtési idényben [1/h]			Használati melegvíz nettó hőenergia igénye [kWh/m ² a]	Világítás energia igénye [kWh/m ² a]	Világítási energia igény korrekciós szorzó $\psi^{4)}$	Szakaszos üzem korrekciós szorzó $\sigma^{5)}$	Belső hőnyereség átlagos értéke [W/m ²]
	1)	2)	3)					
Lakóépületek ⁶⁾	0,5			30	(8) ⁹⁾	-	0,9	5
Irodaépületek ⁷⁾	2	0,3	0,8	9	22	0,7	0,8	7
Oktatási épületek ⁸⁾	2,5	0,3	0,9	7	12	0,6	0,8	9

A nettó fűtési energiaigény mindkét esetre

$$Q_F = H \cdot V \cdot (q + 0,35 \cdot n_{LT}) \cdot \sigma - Z_F \cdot A_N \cdot q_b \quad [kWh/a]$$

$$Q_F = 72 \cdot 174 \cdot (1,258 + 0,35 \cdot 0,5) \cdot 0,9 - 4,4 \cdot 65 \cdot 5 = 14727 \quad [kWh/a]$$

$$Q_{F,szig} = 72 \cdot 174 \cdot (0,406 + 0,35 \cdot 0,5) \cdot 0,9 - 4,4 \cdot 65 \cdot 5 = 5121 \quad [kWh/a]$$

A nettó fűtési energiaigény az eredeti érték $5121/14727 \cdot 100 = 34,8$ %-ára csökkent, 65,2 %-os a csökkenés.